

מוצא בשעה שהיו ישראל במדבר וסרחו במעשיהם ועשו עגל, קצף הקב"ה על ישראל ואמר למשה: הרף ממני ואשמידם. כמה צדיקים היו באותו הדור וכמה חסידים: משה ואהרן ויהושע אלדד ומידד ושבעים זקנים ושאר חכמים ותלמידים, ולא עשה בשבילם ולא ביטל הגזירה אלא בשביל משה.

ואמר רבי חמא ברבי חנינא: מאי דכתיב "אחרי ה' אלקיכם תלכו" וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה? והלא כבר נאמר "כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא"?

אלא להלך אחר מדותיו של הקב"ה.

מה הוא מלביש ערומים דכתיב "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם", אף אתה הלבש ערומים,⁽³²⁾

הקב"ה ביקר חולים דכתיב "וירא אליו ה' באלוני ממרא", אף אתה בקר חולים!

הקב"ה נחם אכלים דכתיב "ויחי אחרי מות אברהם ויברך אלקים את יצחק בנו" שניחמו על מות אביו ובירכו ברכת אכלים אף אתה נחם אכלים!

הקב"ה קבר מתים דכתיב "ויקבר אותו בגיא", אף אתה קבור מתים!

"כתנות עור" נחלקו רב ושמואל בכיאוורו.

חד אמר: דבר הבא מן העור שהיה עשוי מצמר שבא מעור הבהמה.

וחד אמר: דבר שהעור נהנה ממנו שהיה עשוי מפשתן שאדם לובש על עורו.⁽³³⁾

דרש רבי שמלאי: תורה תחלתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים. תחלתה גמילות חסדים שהלביש ערומים דכתיב "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם". וסופה גמילות חסדים דכתיב "ויקבר אותו בגיא".

דרש רבי שמלאי: מפני מה נתאה משה רבינו ליכנס לארץ ישראל? וכי לאכול מפריה הוא צריך או לשבוע מטובה הוא צריך?

אלא כך אמר משה: הרבה מצוות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ ישראל כדי שיתקיימו כולן על ידי.

אמר לו הקב"ה: כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר על המצוות?⁽³⁴⁾ מעלה אני עליך כאילו עשיתם!

הראשון שהיה עדיין יחיד בעולמו והיה הכל שלו אך לא עשה לעצמו בגד מאיזה טעם וטרח הקב"ה בכבודו לעשות לו בגד.

33. שאין לומר כפשוטו מעור ממש שעדיין לא הופשטה שום בהמה מעורה שהיה אסור לאדם הראשון להרוג בע"ח. חזקוני.

34. קשה הרי אמרו אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס. וי"ל דהיינו דוקא

כילה הקב"ה חמתו על עצים ואבנים שאלמלא כן לא נשתייר שריד ופליט מישראל. עיון יעקב.

32. כתב באהבת חסד ח"ג פ"ז דלכאורה למה צריך להסמיך הלבשת ערומים על הפסוק הזה הלא הוא בכלל מ"ע דפתוח תפתח את ירך די מחסורו. ותיריך דכוונת הגמ' דאפילו באדם עשיר שיש לו מעות אך הוא בדרך ואינו יודע באיזה מקום לקנות, מצוה לטרוח עבורו כמו באדם